

इटाली भ्रमण सफल: प्रधानमन्त्री

काठमाडौं (प्रस)- प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहालले आफ्नो इटाली भ्रमण सफल भएको बताएका छन्। इटाली भ्रमणबाट स्वदेश फर्किने क्रममा त्रिभुवन अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थलको अतिविशेष कक्षमा शुक्रबार आयोजित पत्रकार सम्मेलनमा उनले नेपालको सक्रिय सहभागिता र सम्मेलनको दौरानमा भएका महत्वपूर्ण भेटघाटले भ्रमण सफल भएको बताएका हुन्।

'भ्रमणबाट अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा नेपालको छवि एक स्वतन्त्र, सार्वभौम, संयुक्त राष्ट्रसंघ र समग्र बहुपक्षीयताप्रति प्रतिबद्ध मुलुकका रूपमा अझ बढी मुखरित हुन पुगेको विश्वास लिएको छु' उनले भने। सम्मेलनका क्रममा आफू अत्यन्त व्यस्त रहेको जानकारी दिँदै उनले इटालीको आर्थिक, सामाजिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा गरेको विकासको अवलोकन गरेको बताए।

प्रधानमन्त्री दाहालले संयुक्त राष्ट्रसंघ, इटाली सरकार र रोमस्थित खाद्य तथा कृषि संगठन,

विश्व खाद्य कार्यक्रम र कृषि विकासका लागि अन्तर्राष्ट्रिय कोषद्वारा इटालीको रोममा आयोजित 'संयुक्त राष्ट्रसंघ फुड सिस्टम समिट प्लस २ स्टिकड मोमेन्ट' मा नेपालको प्रतिनिधित्व गरेका थिए।

सम्मेलनमा नेपालको सहभागिता र सम्मेलनको अवसरमा भएका द्विपक्षीय भेटघाटका क्रममा महत्वपूर्ण छलफल भएको उनले जानकारी दिए। प्रधानमन्त्री दाहालले सम्मेलनको उद्घाटन समारोहमा नेपालको सरकार प्रमुख तथा अतिक्रम विकास राष्ट्रको अध्यक्षको हैसियतमा सम्बोधन गरेका थिए।

उनले सम्मेलनको अत्यन्त महत्वपूर्ण सत्रका रूपमा लिइएको 'खाद्य प्रणालीमा रूपान्तरणको अभ्यास, सफलता र आगामी बाटो' मा नेपालका प्रतिनिधित्व पाँदै मुख्य वक्ताका रूपमा सम्बोधन गरेको बताए। 'सम्मेलनका क्रममा विद्यालय खाजा कार्यक्रमसम्बन्धी सत्र'लाई पनि सरकार प्रमुखको हैसियतमा मैले सम्बोधन गरेँ, उनले भने।

कांग्रेस-एमालेको आ-आफ्नै दाबी

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- कोशीको कामचलाउ मुख्यमन्त्री को ? संविधानविद्हरूको भनाइ मान्ने हो भने हिक्मत कार्की नै कमचलाउ मुख्यमन्त्री हुन्। 'सर्वोच्चले जुन विन्दुबाट संविधानको प्रयोग र पालना त्रुटीपूर्ण भएको हो त्यहीबाट सच्याउन आदेश दिएसँगै स्वतः हिक्मत कार्कीको सरकार कामचलाउ सरकारमा परिणत भएको छ,' संविधानविद् डा. भीमार्जुन आचार्यको भनाइ छ। उनले मात्र हैन बरिष्ठ अधिवक्ता रमण श्रेष्ठले पनि कार्की नै मुख्यमन्त्री हुने तर्क पेश गरेका छन्। 'उद्धव थापाको नियुक्तिको प्रक्रियादेखि नै

उत्प्रेषणमार्फत बढेर भएको छ। यो भनेको पूर्ववत् अवस्थामा जानु हो,' श्रेष्ठले भनेका छन्। विहीवार सर्वोच्च अदालतले परमादेश जारी गर्दै कांग्रेसका थापालाई मुख्यमन्त्री नियुक्त गरेको निर्णय बढेर गएको थियो। त्यसलगत्तै कोशीमा कामचलाउ मुख्यमन्त्री को ? भन्ने बहसमा संविधानविद्को भनाइ कार्कीको पक्षमा आएको हो। गत असार १५ गते एमाले संसदीय दलका नेतासमेत रहेका कार्कीले आफूलाई विश्वास छ कि छैन भनेर मत माग्दा उनको पक्षमा नतिजा आएन। त्यसपछि गठबन्धनको तर्फा सरकार गठन भयो। कांग्रेस संसदीय दलका नेता थापा

मुख्यमन्त्री बने। बहुमत उनको पक्षमा पनि नहुँदा सभामुख गौतमको हस्ताक्षरसहित ४७ जनाको हस्ताक्षर आएपछि प्रदेश प्रमुख परशुराम खापुङ्गले २१ असारमा थापालाई मुख्यमन्त्रीमा नियुक्त गरे।

लगत्तै कार्कीले उक्त निर्णय बढेर गर्न सर्वोच्चमा रिट दायर गरे। विहीवार सर्वोच्चले कार्कीको पक्षमा निर्णय सुनायो। अनि संविधानविद्हरूको सुझावअनुसार मुख्यमन्त्री कार्यालयमा हाजिर हुन काठमाडौंबाट विराटनगर पुगे कार्की। विमानस्थलमा मुख्यमन्त्री कार्यालयबाट गाडी नआएपछि कार्की आफ्नो निवासतिर (बाँकी पृष्ठ २ मा)

- उद्धव थापाको नेतृत्वमा सरकार गठन हुँदा विरोध गरेका कांग्रेसका केन्द्रीय सदस्य डा. शेखर कोइरालाले अबको सरकार थापाकै नेतृत्वमा गठन हुने दाबी पेश
- सभामुख बाबुराम गौतमले पदबाट राजीनामा दिएर सरकार बनाउन सहयोग गर्नुपर्ने कांग्रेस महामन्त्री विश्वप्रकाश शर्माको भनाइ
- एमाले संसदीय दलका नेता हिक्मतकुमार कार्की कांग्रेससँग मिलेर सरकार बनाउन तयार

कांग्रेससँग मिल्न एमाले तयार

काठमाडौं (प्रस)- कोशी प्रदेशमास्थित नेकपा एमाले संसदीय दलका नेता एवं पूर्वमुख्यमन्त्री हिक्मतकुमार कार्की कांग्रेससँग मिलेर सरकार बनाउन तयार देखिएका छन्। काठमाडौंबाट विराटनगर पुग्नसाथ सञ्चारकर्मीसँग कुराकानीमा कार्कीले बहुमत नभएको अवस्थामा एमालेले कांग्रेससलाई मुख्यमन्त्रीसमेत दिन तयार रहेको बताए।

'देशका ठूला दल नेकपा एमाले र कांग्रेसबीच कुरा मिलेमा मुख्यमन्त्री दिन हामी तयार छौं। बहुमत नभएपछि मुख्यमन्त्री दिन पनि तयार हुनुपर्छ,' कार्कीले भने, 'भागवण्डामा भने हामी सहमत छैनौं।' मुख्यमन्त्रीमा कार्यकाल आधाआधा बाँड्नका लागि सभेत आफू तयार रहेको कार्कीको भनाइ थियो।

सन्दर्भ : वैदेशिक रोजगार

युरोपियन मुलुक जान अनुचित प्रभावमा नपर्न आग्रह

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयले युरोपियन श्रम गन्तव्य मुलुकमा जान असम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाको अनुचित प्रभावमा नपर्न सुझाव दिएको छ।

मन्त्रालयले शुक्रबार प्रेस विज्ञापितमार्फत आकर्षक सेवा, सुविधाको प्रलोभन देखाई माल्टा, रोमानिया, पोल्याण्ड, पोर्चुगलगायतका युरोपियन श्रम गन्तव्य मुलुकमा रोजगारी दिने बहानामा लाखौं रूपैयाँ ठगी गरेको सम्बन्धमा सूक्ष्म अनुसन्धान गरिरहेको जानकारी दिँदै असम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाको अनुचित प्रभावमा नपर्न सुझाव दिएको हो।

'असम्बन्धित व्यक्ति वा संस्थाको अनुचित प्रभावमा नपर्न मन्त्रालयको अनुरोध छ,' विज्ञापितमा उल्लेख छ, 'दत्ता भएका इजाजत प्राप्त संस्थामार्फत वा उच्च

मन्त्रालयका सहायक प्रवक्ता डम्बरबहादुर सुनुवारले अनधिकृत रूपमा वैदेशिक रोजगारीको आवरणमा हुने सबै प्रकारका ठगीलाई निरुत्साहित गर्न सहयोग तथा सहकार्यका लागि अनुरोध गरेका छन्।

दक्ष कामदारले व्यक्तिगतरूपमा वैदेशिक रोजगारीमा जाँदा अन्य कोही अनाधिकृत व्यक्ति वा संस्था एवं सञ्चारमाध्यम र सामाजिक सञ्जालमा प्रकाशन तथा प्रसारण गरेको सूचनाको आधारमा नभई कामदार स्वयंले वैदेशिक रोजगार विभाग वा सम्बन्धित संघ तथा रोजगारदातासँग सीधा सम्पर्क

र सम्बन्ध गरेर मात्र वैदेशिक रोजगारीमा जानुहुन अनुरोध छ।' जारी विज्ञापितमा सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा 'वैदेशिक रोजगारीमा ठगी' विषयमा प्रकाशित तथा प्रसारित समाचारप्रति मन्त्रालयको गम्भीर ध्यानाकर्षण भएको उल्लेख गरेको छ। मन्त्रालयका सहायक प्रवक्ता डम्बरबहादुर सुनुवारले अनधिकृतरूपमा वैदेशिक रोजगारीको आवरणमा हुने सबै प्रकारका ठगीलाई निरुत्साहित गर्न सहयोग तथा सहकार्यका लागि अनुरोध गरेका छन्।

वैदेशिक रोजगारीमा जानका लागि नेपाल सरकारले खुला गरेको मुलुकमा तीन प्रकारको कानुनी प्रक्रियाबाट श्रम स्वीकृति प्रदान गरिन्छ। नेपाल सरकार र सम्बन्धित देशको सरकारबीच श्रम सम्झौता गरी, वैदेशिक रोजगार विभागमा दत्ता भई अद्यावधिक भएका वैदेशिक रोजगार व्यवसाय सञ्चालन गर्न अनुमति प्राप्त इजाजतप्राप्त संस्था र तेश्रो व्यक्तिगतरूपमा श्रम स्वीकृति प्रदान गरिने प्रावधान रहेको छ।

इजाजत प्राप्त संस्थामार्फत वैदेशिक रोजगारीमा जाँदा आफू जान चाहेको मुलुक, कामको विवरण, तलब सेवा सुविधा, आवश्यक सीप तालिम, रोजगारदाताले तोकेको सेवा शुल्क वा 'फ्रि भिसा, फ्रि टिकट'को बारेमा सम्बन्धित इजाजत प्राप्त संस्था स्वयं आफैँ उपस्थित भई वा वैदेशिक रोजगार विभागमा सम्पर्क गरी यकीन गर्न मन्त्रालयले अनुरोध गरेको छ।

'प्रलोभनमा परेर थाइल्याण्ड र म्यानमार नजानू'

काठमाडौं (प्रस)- परराष्ट्र मन्त्रालयले भ्रूटा आश्वासन र प्रलोभनमा परेर वैदेशिक रोजगारीका लागि थाइल्याण्ड र म्यानमार नजान आग्रह गरेको छ। मन्त्रालयले शुक्रबार एक विज्ञापित जारी गरी पछिल्लो समय थाइल्याण्ड र म्यानमारमा सूचना प्रविधि (आइटी) क्षेत्रमा आकर्षक रोजगारी र सुविधाको प्रलोभन देखाएर नेपालीलाई म्यानमारको काथिन प्रान्तको म्यावडी लगेर बन्धक बनाई अवैध काम गर्न बाध्य बनाएको भन्दै सचेत रहन आग्रह गरेको हो।

मन्त्रालयले वैदेशिक रोजगारीमा लगाइदिने वा यस्तै अन्य प्रलोभनमा पारी ठूलो रकम लिई कुनै व्यक्तिलाई विदेशमा लगेर अलपत्र पार्ने एवं नेपाल सरकारको प्रचलित कानूनअनुसार निषेध गरिएका कार्यमा संलग्न गराउने कार्य कानूनबमोजिम दण्डनीय भएकाले यस्ता गैरकानुनी काम नगर्ने र यसतर्फ सचेत रहन सबैमा अनुरोधसमेत गरेको छ।

यस्तै, विभिन्न प्रलोभनमा पारी जाने नेपालीलाई गैरकानुनी रूपमा थाइल्याण्डबाट स्थलमार्ग हुँदै म्यानमारको सो क्षेत्रमा लैजान र रोजगारदाताले नेपाली राहदानीसमेत जफत गरी दैनिक १२ घण्टासम्म अनलाइन ठगीलायत गैरकानुनी काममा लगाउने गरेको बुझिन आएको मन्त्रालयले बताएको छ।

विदेशमा रोजगारी गर्न जाँदा पर्यटक/भिजिट भिसामा नगर्दै प्रचलित नेपाल कानूनबमोजिम श्रम स्वीकृति लिएर मात्र विदेश जान सरकारले अनुरोध गरेको छ। यसरी रोजगारीका लागि विदेश जानुअघि नेपाल सरकारका सम्बन्धित कार्यालय तथा विदेशस्थित नेपाली नियोगसँग सम्पर्क गरी रोजगारदाता कम्पनी र रोजगारीको बारेमा बुझ्न सबैमा मन्त्रालयले अनुरोध गरेको छ।

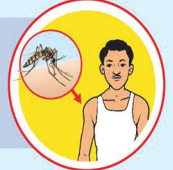
मन्त्रालयले नक्कली रोजगारीका विज्ञापन प्रायः सामाजिक सञ्जालमा आउने गरेका देखिएकाले यस्ता भ्रूटा आश्वासनमा नपर्नसमेत सचेत गराएको छ। म्यानमारमा पुगेर बन्धक बनाइएका तथा अलपत्र परेका नेपालीले आफ्नो उद्धारका लागि नेपालस्थित आफन्तजन र नेपाली राजदूतावास बैंक तथा यांगुनमा सम्पर्क गर्ने गरेको पाइएको छ। नेपाली दूतावासले स्थानीय सरकारसँग सम्बन्ध गरी केही संख्यामा नेपालीको उद्धार गरिसकेको थप नेपालीको उद्धार गर्ने प्रयास भइरहेको बताएको छ। म्यानमार दृन्द्रग्रस्त क्षेत्र भएकाले उद्धारमा चुनौती हुने गरेको मन्त्रालयले जनाएको छ। उद्धारका लागि कुनै समस्या परेमा नेपाली राजदूतावास बैंकमा सम्पर्क गर्न मन्त्रालयले सबैलाई अनुरोध गरेको छ।

जनहितमा जारी सन्देश

सुरक्षित रहौं रोकथाम गरौं नियन्त्रण गरौं

डेगी रोग डेगी भाइरसबाट संक्रमित एडिज जातको लामखुटेको टोकाईबाट मात्र सर्दछ।

थोरै मात्र पानी जम्मा भएको भाँडामा पनि यो लामखुटेले फुल पाउँछ र यसको वृद्धि विकास हुन्छ।

डेगीको लक्षणहरू उच्च ज्वरो आउनु, जोर्नी र मांशपेशीहरू, आँखाको गेडी र टाउको बेस्सरी दुख्नु, शरीरमा राता बिभिराहरू आउनु, वाक्याकी लाग्नु वा वान्ता हुनु आदी हुन्।

डेगीबाट बच्ने उपायहरू

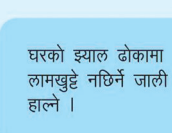
एडिज जातको लामखुटेले दिनको समयमा टोक्छ। त्यसमाथि पनि बिहान र साँझको समयमा टोके सम्भावना बढी भएकोले सो समयमा थप सचेत हुने।

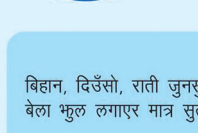
आफ्नो घर वरिपरि, कार्यस्थल र सार्वजनिक ठाउँहरूमा पानी जम्मा नदिने। पानी राख्ने भाँडालाई लामखुटे नछिर्ने गरि राम्ररी छोपेर राख्ने।

दिउँसो पनि लामखुटे भगाउने घुप बाल्ने र लामखुटेको टोकाईबाट बच्ने सलम लगाउने।

घरको श्याल ढोकामा लामखुटे नछिर्ने जाली हाल्ने।

बिहान, दिउँसो, राती जुनसुकै बेला फुल लगाएर मात्र सुत्ने।

पुरै शरिर ढाक्ने लुगा लगाउने।

लामखुटेले फुल पार्न सक्ने संभावित घर भित्र र वरपरका पानी जमेको ठाउँहरू र पानी राख्ने भाँडाहरू खोजी खोजी सफा गरौं र लामखुटेको फुल नष्ट गरौं।

‘कोषले मुनाफामन्दा सञ्चयकर्ताको हित हेरेको छ’

जीतेन्द्र धिताल

प्रशासक, कर्मचारी सञ्चय कोष

कर्मचारी सञ्चय कोषले पछिल्ला दिनमा के-कस्ता काम कारवाही गरिरहेको छ ?

कर्मचारी सञ्चय कोष देशको अग्रणी संस्था हो। छ दशकभन्दा बढीको इतिहास भएको संस्था भएकोले सञ्चयकर्ताले विश्वास गरेका छन्। पछिल्ला दिनमा हामीले संस्थाको सुदृढीकरण र आधुनिकीकरणमा जोड दिएका छौं। सेवाग्राहीलाई सहजरूपमा कसरी सेवा दिन सकिन्छ भनेर आन्तरिक सुधारका कामलाई अगाडि बढाएका छौं। हिसाबकिताब तथा बैंक तथा वित्तीय संस्थासंगको समन्वयको कामलाई पनि सेवाग्राहीको उपस्थितिविना नै गर्न सकिने गरी प्रणालीगत सुधार गरेका छौं।

अहिले हामी पाँच खर्ब रूपैयाँ जसको संस्था भएका छौं। हामीले यही स्रोतलाई परिचालन गरेर सञ्चयकर्तालाई नयाँ-नयाँ के-कस्ता सुविधा र योजना दिने तथा उनीहरूलाई थप विश्वस्त बनाउने भन्ने सन्दर्भमा काम गरिरहेका छौं। त्यसमा हामी सफल पनि छौं। कोष परिचालनलाई पनि बढीभन्दा बढी सुरक्षित र व्यवस्थित बनाउन लागिपरेका छौं। समग्रमा हामीले आन्तरिक सुधार पनि गर्नु, नीति, नियम, कार्यविधि तथा अन्य काममा सहजीकरण पनि गरेका छौं। यसवीचमा संस्थागत सुदृढीकरण र आन्तरिक व्यवस्थापनको काम नै विशेष प्राथमिकतामा परेका छन्।

आन्तरिक सुदृढीकरणका विषय नितान्त आन्तरिक विषय भए तर सञ्चयकर्ता वा आम कर्मचारीले कोषबाट के-कस्ता सुविधा पाए भनेर विषय महत्त्वपूर्ण हुन जान्छ। तपाईंको विचारमा कोषले खासमा नयाँ त्यस्तो के गरिरहेको छ ?

हाम्रा सबैजसो कार्यक्रम सञ्चयकर्ताको हितमा नै हुन्छन् र छन्। उहाँहरूको पैसा नै हामीले परिचालन गर्ने हो। बैंक तथा वित्तीय संस्थाले केवल नाफालाई मात्रै केन्द्रित गर्छन्। तर, हामीले नाफालाई भन्दा पनि सुविधालाई बढी केन्द्रमा राखेर काम गरिरहेका छौं। हामीले कमाएको र प्रतिफल हासिल गरेको रकमको कुल ९० प्रतिशत बराबरको हिस्सा सञ्चयकर्ताको हितमा नै परिचालन गर्छौं। त्यसैले हामीले कोषको मुनाफामन्दा पनि सञ्चयकर्ताको हित हेर्ने हो, त्यही गरिरहेका छौं।

पछिल्ला दिनमा हामीले विशेष गरेर दुई प्रकारका सुविधालाई केन्द्रमा राखेका छौं। सेवामा नै रहेका बेला सञ्चयकर्तालाई आर्थिकरूपमा केही सहयोग गर्न सकिन्छ कि भन्ने कोषबाट हामीले हेरिरहेका छौं। त्यसबर्माजिम सहयोग गरिरहेका पनि छौं। बाहिरबाट हेर्दा मानिसले ऋण त हो नौ भनेर बुझ्नुभन्दा ऋण पनि त हामीले यति सरल र सहजरूपमा दिएका छौं कि लिन र दिनेमा खासै भिन्नता राखेका छैनौं। पछिल्ला दिनमा त सञ्चयकर्ताको निक्षेपको ब्याजभन्दा हामीले दिएको ऋणको ब्याज कम भएको अवस्था छ। बर, बढी नै हामीले दिएका छौं। ठूलो कोष भएकोले पनि यो सम्भव भएको हो। धेरैलाई लाभ दिन सक्नुको पछाडि व्यवस्थितरूपमा कोषको परिचालन तथा संस्थागत सुशासन पनि अर्को कारण हो।

सञ्चयकर्ता अवकाश भएपछि पनि उच्च प्रतिफलका रूपमा दिन्छौं। नेपाल सरकारले दिएको जिम्मेवारीअनुसार नै योगदानमा आधारित निवृत्तिभरण कोष सञ्चालन गरिरहेका छौं। योगदान नगरेका (ननकन्ट्रिब्युटरी) लाई पनि कसरी सेवा दिन सकिन्छ भनेर अन्तर्राष्ट्रिय निकायहरूसँग मिलेर अध्ययन गरिरहेका छौं। सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रममा दुर्घटनाको क्षतिपूर्ति, उपचार सहयोग, मृत्युपर्यन्त आश्रित परिवारलाई हामीले सहयोग गरेका छौं। सुत्केरी हुँदा महिला सञ्चयकर्तालाई हामीले सहयोग गरेका छौं। त्यसको लाभ पुरुषले पनि पाउनुभएको छ। औषधि उपचार शोध भर्ना कार्यक्रम पनि अगाडि बढिरहेको छ। दीर्घरोग लागेको अवस्थामा १० लाख रूपैयाँ र अस्पताल भर्ना भएको अवस्थामा एक

लाख रूपैयाँ उपलब्ध गराएका छौं। नेपाल सरकारले यो व्यवस्था सञ्चयकर्ताको श्रीमतीलाई पनि उपलब्ध गराउन गरेको अग्रहअनुसार दिनसक्ने गरेर अगाडि बढाएका छौं। आगामी दिनमा यो सुविधा परिवारसम्म पुऱ्याउने लक्ष्य राखेका छौं।

सञ्चयकर्तालाई सामाजिक सुरक्षा प्रदान गर्ने र स्वास्थ्य शिक्षामा सहजीकरण गर्ने काममा कोष केन्द्रित भएर लागिपरेको छ। विमाका आफ्ना खालका नियम हुन्छन्, तर हामीले नेपालभर नै सरकारी निकायमा दर्ता भएका स्वास्थ्य संस्थामा उपचार गराएर पनि उपचार खर्च प्रदान गरेका छौं। हामीले फराकिलेरूपमा यो कार्यक्रम चलाएका छौं। हाम्रो उद्देश्य भनेकै सञ्चयकर्तालाई अधिकतम के दिन सकिन्छ भन्ने नै छ। कुनै कार्यक्रम अगाडि बढाइसकेपछि त्यसलाई फिर्ता लिन सकिँदैन। त्यसकारण कार्यान्वयनमा जानुभन्दा पहिल्यै हामीले प्रशस्त अध्ययन र गृहकार्य गरेर मात्रै सार्वजनिक गरेका छौं।

नया उद्यम गर्न चाहेनेले सहजरूपमा ऋण लिन नसकेको अवस्था छ। वर्को ब्याजदरका कारण आम नागरिक प्रताडित भएको। ऋण नै तिन नसक्ने अवस्था पनि छ। यो सन्दर्भमा कोष जस्ता संस्थाले ब्याजदर नियन्त्रणका लागि बजारमा हस्तक्षेप गर्न सक्थ्यो ? यहाँले यो प्रयास गर्नुभन्दा अघि नै गुनासो पनि सुनिन्छ कि ?

ब्याजका सन्दर्भमा हामीले पक्कै पनि हस्तक्षेप गर्न सक्थौं। हामी राज्यका त्यससँग सम्वन्धित निकायहरूसँग सहकार्य गरेर अगाडि बढ्नुपर्छ। हामी पनि विद्यमान वित्तीय प्रणाली भन्दा बाहिर त छैनौं। बैंक प्रणालीको नियमन गर्नका लागि नेपाल राष्ट्र बैंक छ। अर्थ मन्त्रालय पनि छ। हामी आफै एकैलेभन्दा पनि ती संस्थासँग सहकार्य गरेर तरलता, ब्याजदर निर्धारणमा हामीले भूमिका खेल्नसक्छौं। ब्याजदर घटाउने र बढाउने भन्ने सन्दर्भमा हामीले ठूलो संस्थागत निक्षेपकर्ताको हिसाबले भूमिका खेल्न सक्थौं। तर, हामीले अर्थ मन्त्रालय र नेपाल राष्ट्र बैंकसँग सहकार्य गर्नुपर्छ। सोहीअनुसार हामीले भूमिका खेल्न सक्छौं। हामीलाई फरक तरिकाले हेर्नुपर्नेमा एउटै बास्केटमा राखेर हेर्ने गरिएको छ। राज्यको वित्तीय प्रणालीमा यति ठूलो भूमिका भएकाले हामीलाई अलिक फरक तरिकाले हेर्नदिए हुन्थ्यो भन्ने लाग्छ। तर, आमरूपमा त्यसो गरिएको छैन। त्यसमा हाम्रो पनि गुनासो नै छ।

पछिल्ला दिनमा संस्थागत निक्षेपकर्तालाई दुई प्रतिशत कम ब्याज दिने भन्ने विषयमा हाम्रो अस्तुष्टि छ। किनकि, हाम्रो त त्यो नै लगानी हो। अरु निकायहरू अरु नै प्रयोजनका लागि खडा भएका वा जुन प्रयोजनका लागि पैसा व्यापको हो, त्यो नगरी मुद्दनी निक्षेपमा राखेर ब्याजमात्रै लिने गरेका छन्। त्यस्ता संस्थाहरूसँग हामीलाई दाजेर हेर्न भएन भन्ने हाम्रो भनाइ हो। हामीले यो विषयलाई औपचारिक वा अनौपचारिक रूपमा उठाउँछौं पनि। हामी राज्यभन्दा बाहिर गएर काम गर्न सक्दैनौं, जुन सबैमा विदितै छ।

क वर्गमा ठूला वाणिज्य बैंकमा कोषको लगानी पनि छ। संस्थागत निक्षेप पनि छ। त्यस हिसाबले तपाईंहरूले गर्नुपर्ने काम नगरेको भन्ने आरोप लागेको छ ? तपाईंहरू लाग्दा त बजारमा हस्तक्षेप हुन सक्थ्यो, ध्यान नदिएको जस्तो लाग्दैन ?

हामी नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयअन्तर्गत रहेको संस्था भयौं। बैंक तथा वित्तीय संस्थालाई नेपाल राष्ट्र बैंकले नियमन गर्छ, जुन यहाँलाई थाहै छ। नाफामुखी बैंक र सामाजिक दायित्व पूरा गर्ने संस्थालाई एकै हिसाबले हेर्दा ब्याजदर नियन्त्रणमा हामीले काम गर्न नसकेको सही हो। यसमा हामी मात्रै छैनौं, नागरिक लगानी कोष, सामाजिक सुरक्षा कोष, विमा संस्थान जस्ता संस्था पनि छन्। संस्थागत निक्षेपकर्ता भनेका यी संस्था नै हुन्। ब्याजदर प्रभावित गर्न यी संस्थाले पहल गर्न सक्थे। आमरूपमा हेर्दा स्वतन्त्र बजार जस्तो, तर सारमा हेर्दा कही न कही एकाधिकार रहेको छ। हाम्रो जस्ता संस्थामा दुई प्रतिशत ब्याजदर कम गर्दा

त्यसबाट पर्ने प्रभाव अर्को नै हुन जान्छ। त्यसको लाभ बैंक तथा वित्तीय संस्थाले लिने भए। यताको निक्षेप उता जाने भयो। हाम्रो बैंक तथा वित्तीय संस्थामा एक खर्ब ३० अर्ब रूपैयाँ बराबरको कोष छ। नागरिक लगानी कोषको पैसा, सामाजिक सुरक्षा कोषको पैसा पनि उतिकै छ। तर, हाम्रो पैसा निजी क्षेत्रका बैंकमा गएर प्रतिफल अरुले नै पाउने अवस्था पनि आयो।

कोषमा जम्मा भएको निक्षेप निकालेर बढी ब्याजका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पैसा राख्ने प्रवृत्ति पछिल्ला दिनमा हवाते मौलाएको थियो। यसलाई रोक्न एक खालको संरक्षण आवश्यक पऱ्यो भन्ने वर्ता पनि यसबीचमा चलेको थियो। केही प्रगति भएको छ ?

कोषबाट पैसा निकालेर बढी ब्याजका लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थामा राख्ने क्रम बढेको विषय एकदमै सही हो। ऋण लिएर राख्दा पनि चार प्रतिशतसम्म नाफा हुने अवस्था आयो। एकै दिनमा ५० करोड रूपैयाँ बराबरको रकम नै फिर्कने अवस्था पनि आयो। यो प्रक्रिया दुई-तीन महिना नै चल्थो। अवकाश कोषका लागि जम्मा भएको पैसा यसरी फिर्कन थालिदा पुँजी निर्माण हुन पाएन। त्यसरी फिर्किएको पैसा दैनिक उपभोगमासमेत खर्च भयो। बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पनि थोरैमात्र पैसा जम्मा भयो। तरलता अभाव हुनुको पछाडि पनि त्यसले काम गरेको थियो। कोषको पैसा फिर्कन निजी बैंक तथा वित्तीय संस्थामा राखेर नाफा खाने काम गर्नु भएन। हामीले अर्थ मन्त्रालयलाई भन्यौं। एउटा अध्ययन पनि भयो। केन्द्रीय बैंकलाई पनि हामीले भन्यौं।

सामान्यतया कोषले नयाँ आर्थिक वर्ष सुरु भएपछि सञ्चयकर्ताका लागि ब्याजदर निर्धारण गर्छ। चालु आवका लागि कोषले के कस्ता प्रबन्ध गरेको छ ?

हामीले ब्याजदर निर्धारण गरिसकेका छौं। हामीले आर्थिक वर्षको सुरुमा नै लिने पनि दिने पनि दुवैको ब्याजदर निर्धारण गर्छौं। अहिले हामीले सार्वजनिक गरेका छौं। हामीले ब्याजदर घटाएका छौं। हामीले शून्य दशमलव पाँच प्रतिशत लिने दिने दुवैमा घटाएका छौं। सञ्चयकर्तालाई हामीले सात दशमलव पाँच प्रतिशत ब्याज दिन्छौं। अन्त्यमा एक प्रतिशत थप गर्छौं। समग्रमा आठ दशमलव पाँच प्रतिशत बराबर पर्न जान्छ। लिनेमा थप एक प्रतिशतको स्प्रेड दर कामय गरेका छौं।

सञ्चय कोष नेपालको ठूला मौलिक पूर्वाधार विशेषगरी जलविद्युत् क्षेत्रमा लगानी गर्ने एउटा ठूलो संस्था हो। त्यसमा भएको लगानी के कति जोखिमयुक्त छ ? कसरी मूल्यांकन गर्नुभएको छ ?

नेपालको ऊर्जा क्षेत्रमा संस्थागत रूपमा सबैभन्दा धेरै लगानी गर्ने संस्थाको रूपमा कोष रहेको छ। यो हाम्रा लागि गौरवको विषय पनि हो। सुरुमा हामीले चिलिमेमा लगानी गरेका थियौं। त्यस्तै तामाकोशीमा २२ अर्ब रूपैयाँ बराबरको लगानी भएको छ। आयोजनामा लगानी बढ्दा हाम्रो लगानी पनि बढ्न गयो। अघिल्लो वर्षको चैतदेखि नियमितरूपमा माथिल्लो तामाकोशीले किस्ता तिर्न थालेको छ। १५ वर्षमा पूरा पनि गर्ला। चिलिमेको अन्य आयोजना पनि निर्माणको अन्तिम चरणमा छ। पूर्वाधार क्षेत्रमा हामी नै सबैभन्दा ठूलो संस्था हौं। हामीले ऋण्डै ७३ अर्ब रूपैयाँ बराबरको लगानी गरेका छौं। पछिल्लोपटक तामाकोशी पाचौँमा पनि कोषले लगानी सम्भौता गरेको छ। माथिल्लो तामाकोशीले हालसम्म तीन अर्ब २० करोड रूपैयाँ बराबरको किता भुक्तानी गरेको छ।

यस्तै ऋण्डै ८०० मेगावाट बराबरका आयोजनामा हामीले लगानी गरेका छौं। माथिल्लो अरुण, बृहीण्डकी जस्ता ठूला आयोजनामा पनि लगानी गर्न चाहिरहेका छौं। त्यसका लागि छलफल भइरहेको छ। कोष आफैले ४२९ मेगावाट क्षमताको बेतन कर्णाली जलविद्युत् आयोजना निर्माण गर्न अन्तिम तयारी गरिरहेको छ। हाम्रो लगानी भएका आयोजनाको प्रसारण लाइन निर्माणमा जटिलता

आम कर्मचारीको हितका लागि स्थापित कर्मचारी सञ्चय कोषले छ दशक बढीको यात्रा तय गरेको छ। कूल पाँच खर्ब रूपैयाँ बराबरको कोष परिचालन गरेर सो संस्थाले कर्मचारीको समग्र सेवा र सामाजिक सुरक्षाको क्षेत्रमा महत्त्वपूर्ण योगदान गरेको छ। नेपालको पूर्वाधार क्षेत्र विशेषगरी जलविद्युत् आयोजनामा लगानी गर्ने अग्रणी संस्थाका रूपमा पनि कोष स्थापित छ। बेतन कर्णाली जलविद्युत् आयोजना सहायक कम्पनीमार्फत निर्माण गर्ने अन्तिम तयारी भइरहेको छ। नेपाल वायुसेवा निगमको जहाज खरिदका लागि समेत कोषले २२ अर्ब रूपैयाँ बराबरको लगानी गरेको छ। कोषले सम्पादन गरिरहेका काम कारवाही र आगामी दिनमा सञ्चालन गर्न लागेका गतिविधिका सन्दर्भमा राष्ट्रिय समाचार समिति (रासस)का समाचारदाता रमेश लम्सालले कोषका प्रशासक जीतेन्द्र धितालसँग गरेको कुराकानी

छ। विक्री हुन नसकेको पो हो कि भन्ने चिन्ता पनि छ। यस कारणले पनि केही पुनःमूल्यांकन गर्नुपर्ने हो कि भनेर सञ्चालक समितिमा छलफल भएको छ।

कोषले नेपाल वायु सेवा निगममा पनि लगानी गरेको छ। जहाज खरिदका लागि उपलब्ध गराइएको ऋणको किस्ता समयमा निगमले तिर्न सकेन भनेर बेला बसतमा वर्ता हुने गरेको छ। अवस्था साँच्चै खराब नै भएको हो कि के छ ?

वायुसेवा निगमका चार वटा विमानमध्ये तीन वटामा हामीले 'फाइनान्सिङ' गरेका छौं। हामीले रु २२ अर्ब जति लगानी गरेका छौं। त्यो ऋण बढेर २९ अर्ब रूपैयाँ जति पुगेको छ। कोरोनाका कारण उसले ऋण तिर्न सकेन। पछिल्ला दिनमा निगमले तीन पटक हाम्रो ऋण तिरेको छ। निगमको दायित्व लगातार बढिरहेको छ। हामीले छलफल गर्दा तिर्न सक्दैनौं भन्नुहुन्छ। अर्कोतर्फ नयाँ जहाज खरिदमा लाग्नुभएको छ। यो अलिक मिल्दो भएन। निगमलाई अगाडि बढाउन जहाज चाहिँदैन। निगममा पारदर्शिता आवश्यक छ। सरकारले सुनिश्चितता गरेको ऋण भएका कारण पनि उहाँहरूले चासो नदिएको हो कि भन्ने लाग्छ। पछिल्ला दिनमा हामीले ऋण तिर्नु भएन जसरी उहाँहरूले प्रचारप्रसार गरिरहनुभएको छ, त्यसमा मलाई अचम्म लागेको छ। हामीलाई नियमितरूपमा पूरा किस्ता तिर्नुभएको छैन। अर्कोतर्फ हामीले तिर्नु भएन प्रचार गराउनुभएको छ। यस्तै, नयाँ जहाज खरिदको प्रक्रिया अगाडि बढाएको पनि भनिएको छ। यो एक आपसमा मिल्दो विषय भएन। हाम्रो ऋण 'प्रोभिजनिङ' हुँदा सञ्चयकर्ताले प्राप्त गर्ने लाभ प्रभावित भएको छ। हामीले लगातार पहल गरेर पनि निगमले पारदर्शिता देखाउन सकेको छैन, वास्तविकता यही हो।

नेपाल वायुसेवा निगमले नयाँ जहाज खरिद गर्ने प्रक्रियामा पुनःऋणका लागि कोषमा आएको खण्डमा प्रक्रिया अगाडि बढाउनु हुन्छ कि हुँदैन ?

निगमको हालको अवस्थामा नैतिक हिसाबले ऋण माग्न आउन सक्ला भन्ने मलाई लाग्दैन। २, मलाई लाग्छ नेपाल सरकारले पनि ऋण देउनु भन्दैन होला। हालको सञ्चालन अवस्थामा निगमलाई हामी ऋण दिन सक्दैनौं। यसमा म कुनै पनि सम्भावना देखिन। सुरुमा उहाँहरूले राम्रै गर्नुभएको थियो। सरकारको आवश्यकता हेरेर, हामीले दोस्रो पटक बाइडबडी जहाज खरिदका लागि पुनःऋण दिएको हो। निगममा फेरि पनि भन्छु, पारदर्शिता छैन। महालेखापरीक्षकले हामीलाई पटक-पटक पश्न उठाइरहेको छ। त्यसकारण अब थप ऋण दिन सकिँदैन।

जुन उद्देश्यका साथ कोषले बेतन कर्णाली जलविद्युत् आयोजना सुरु गरेको थियो। त्यसमा कुनै प्रगति भएको छैन। कम्पनीमा अध्यक्षले राजीनामा दिएर हिंडनुभयो। प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले घरायसी कारण देखाएर छाडनुभयो। समग्रमा आयोजना नेतृत्वविहीन अवस्थामा रहेको छ ? अब कसरी सम्हालेर आयोजना अगाडि बढाउनुहुन्छ ?

हामीले सञ्चयकर्ताका लागि नगदमा दिएको सुविधा थोरै हुन्छ। सो सुविधालाई गुणात्मकरूपमा अगाडि बढाउने उद्देश्यका साथ २०७४ सालमा सो कम्पनी स्थापना गरेका हौं। यो आयोजना तत्काल निर्माणमा जाने अवस्थामा छ। अध्यक्ष, प्रमुख कार्यकारी अधिकृतले राजीनामा दिनुभयो। हामीले सञ्चालक समितिमा छलफल गरिरहेका छौं। अब अल्पकालीन हिसाबले छलफल गरेर हुँदैन। दीर्घकालीन सोचका साथ अगाडि बढाउनका लागि दिगो रूपमा काम गर्ने व्यक्तिको खोजी गरिरहेका छौं। हामीले सरोकारवालाहरूका बीचमा छलफल गरिरहेका छौं। सञ्चालक समितिले पूर्णता पाएको छ। प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको खोजी भइरहेको छ।

एउटा सामान्य सञ्चयकर्ताले बेतन कर्णाली जलविद्युत् आयोजनामा हालसम्म गरिएको लगानीको प्रतिफल कहिले पाउँछौं भनेर प्रश्न गरेको खण्डमा तपाईंको जवाफ के हुन्छ ?

जलविद्युत् क्षेत्रमा गरिएको लगानीले तत्काल प्रतिफल दिन सक्दैन। त्यसका लागि पहिलो चरणमा अध्ययन गर्नुपर्छ। प्राविधिकरूपमा तयारी गर्नुपर्छ। हामीले समय र लगानी तोकिएको हिसाबमा नै सक्नुपर्छ भनेर अध्ययनमा जोड दिँदौं। आजका दिनमा आयोजनास्थलमा सडक पुगेको छ। पूर्वतयारीको काम भइरहेको छ। मुआब्जा वितरणको काम सुरु हुने चरणमा छ। हामी तत्काल नै निर्माणमा जाने तयारीमा छौं। सकेसम्म चालु आवको अन्त्यसम्म नै आयोजनाको निर्माण सुरु गर्ने तयारी भएको छ। तर, पछिल्ला दिनमा अध्यक्ष र प्रमुख कार्यकारी अधिकृतका कारण समस्या भएको हो। यसलाई स्वीकार गर्नुपर्छ। अब भने यसमा कुनै समस्या हुने छैन। अब ठेकेदार र परामर्शदाता नियुक्तिका लागि सबै कागजात तयार भएको छ। चालु आवको अन्त्यसम्म एउटा अवस्थामा हामी आयोजनालाई पुऱ्याउँछौं।

कोषले आम सञ्चयकर्ताको हितका नयाँ कार्यक्रम के ल्याउँदै छ ?

ठूलो संस्था हुनु र आम सञ्चयकर्ताले विश्वास गरेकाका कारण पनि यही बजारको दायराभित्र बसेर हामीले काम गर्नुपर्छ। हामीले नयाँ खालको ऋणको कार्यक्रम अगाडि बढाएका छौं। घर सापटी, शैक्षिक कर्जाजस्ता कार्यक्रम ३२ जिल्लामा मात्रै लागू भएको छ। त्यसलाई अरु जिल्लाहरूमा विस्तार गर्ने सोचमा छौं। हामीले कोषको सहायक कम्पनीमार्फत आवासको योजना अगाडि बढाएका छौं। भरतपुरमा १२९ वटा घर बनाएर कर्मचारीलाई उपलब्ध गराउन खोजेका छौं। नेपाल सरकार र स्थानीय सरकारसँग मिलेर आवास योजना अगाडि बढाउन खोजेका छौं। पूर्वमुख्यसचिव लीलामणि पौड्याल संयोजकत्वको कार्यदलले पनि आवासको विषयलाई सम्बोधन गर्ने विषय समावेश गरेको छ। कर्मचारी सञ्चय कोषले कर्मचारीको आवासका रूपमा यसरी जान सक्छ भनेर सिफारिस गरेको छ। यसमा हामीले आफैले जग्गा खरिद गर्न भने सक्दैनौं। त्यसको सहजीकरणका लागि स्थानीय सरकारले सहयोग गर्नुपर्छ। जग्गा पुलिङ गरिदिएको खण्डमा काम गर्न सकिन्छ। पाइलट प्रोजेक्टका रूपमा हामीले काम गर्न खोजेका छौं। लुम्बिनी प्रदेशको राजधानी भालुवाङमा हामीले काम गर्न खोजेका छौं। त्यहाँ कर्मचारीलाई आवश्यक आवास योजना सञ्चालन गर्न खोजिएको छ।

घरजग्गामा गरिने लगानीलाई अनुत्पादक लगानीका रूपमा लिइन्छ। कोष जस्तो संस्था किन यस्तो क्षेत्रमा लगानी गर्न लालायित्त मयो भन्ने प्रश्न पनि उठ्न सक्छ ? तपाईंको उत्तर के रहन्छ यसमा ?

हामीले व्यापारिक हिसाबले किनबेच गर्न खोजेको होइन। सरकारले दिएको जग्गामा आवास बनाउँछौं। त्यसमा कर्मचारी बस्छन्। जसरी अहिले कर्मचारीको तलबबाट कोष कट्टी हुन्छ, त्यसैगरी तलबबाटै पैसा काटिने व्यवस्था गरिन्छ। कर्मचारी हुँदासम्म उहाँहरू त्यो घरमा बस्न पाउनुहुन्छ। पछि उहाँहरूले आफै लिन पनि पाउनुहुन्छ। त्यसका लागि केही कानुनी व्यवस्था गरिन्छ। सिंगपुरमा यही मोडलमा कर्मचारीलाई आवास उपलब्ध गराइएको छ। त्यहाँ ८० प्रतिशत बढी कर्मचारीलाई सिंगपुर प्रोभिडेन्ड फण्डले आवास उपलब्ध गराएको छ। हामीले पनि सोही मोडलको अध्ययन गरेर व्यवस्थितरूपमा आवास उपलब्ध गराउन खोजेका हौं। यसका लागि कोष आफैले एकलै गर्न सक्दैन। सरोकारवाला सबै लाग्नुपर्छ। केही स्थानीय निकायले चासो देखाएका छन्।

गोरखामा 'सिटीहल': सात वर्षमा पनि अपूर्ण

गोरखा (प्रस) - गोरखा सदरमुकामस्थित गोरखा नगरपालिका-७ नयाँवजारमा निर्माणाधीन सिटीहलको काम फण्डे सात वर्ष वितिसक्दासमेत अर्कै अपूर्ण छ। निर्माण कम्पनीले २०७४ माघमा तीन वर्षभित्रमा सम्पन्न गर्ने ठेक्का सम्झौता गरेको सिटीहल निर्माणको काम अहिलेसम्म ६० प्रतिशतमात्र सम्पन्न भएको संघीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइ कास्कीका प्रमुख सुरज पौडेलले बताए।

ठेक्का सम्झौताको चौथोपटक थपिएको म्यादसमेत सकिनै लागेको छ। यसका लागि कार्यालयले कम्पनीसँग ३० करोड ८० लाख ९० हजार रूपैयाँमा काम सक्ने गरी ठेक्का सम्झौता गरेको थियो। सम्झौताअनुसार कम्पनीले २०७७ माघ १० गतेभित्र कम्पनी काम सम्पन्न गर्नुपर्ने थियो।

'वेसमेन्ट, फाउण्डेसन निर्माणमा भिरालो जमिनका कारण कठिनाई भएकाले तोकिएको भन्दा बढी समय लागेको र काममा ढिलाइ भएको भएको हो,' उनले भने, 'कोरोना संक्रमण र त्यसपछि आर्थिक मन्दीसँगै सभाहलमा ट्रस्टको डिजाइन सुरुभन्दा पछि फरक पर्न जाँदा र डिजाइन परिवर्तन गर्नुपरेकाले ढिलाइ हुनुपुगेको हो।'

चौथोपटक थपिएको म्याद सकिन लागेकाले अब अन्तिम पटक म्याद थपका लागि मन्त्रालयमा पठाइएको उनले जानकारी दिए। 'यदि म्याद थपिएको एक वर्षभित्रमा पूरा हुनुपर्छ,' एकाइ पौडेलले भने, 'सबै काम सम्पन्न गर्नका लागि निर्माण कम्पनीले थप एक वर्ष समय मागेको छ।' गोरखा सदरमुकामको नयाँ बसपार्कमा फण्डे १२ रोपनी जग्गामा सिटीहल निर्माण भइरहेको छ।

उक्त सिटीहल ७६२ जना अट्न सक्ने क्षमताको छ। 'वालकुनेमा २०० जनाको क्षमता हो भने मुख्य हलमा ५६२ जनाको क्षमता भएको हल निर्माण गर्न लागिएको छ,' उनले भने, 'त्यस हलमा मल्टिप्रोजेक्ट हल, बालकुने, इलेक्ट्रोनिक रुम, गार्डरुम र शौचालय वनिसकेको छ।'

अबको एक वर्षभित्रमा सबै निर्माणको काम सम्पन्न गरी सिटीहल गोरखा नगरपालिकालाई हस्तान्तरण गर्ने गरी काम अघि बढाइएको उनले जानकारी दिए। निर्माण कम्पनीलाई पेशकीस्वरूप फण्डे २२ करोड रूपैयाँ भुक्तानी भइसकेको संघीय आयोजना कार्यान्वयन एकाइ कास्कीले जनाएको छ।

निर्माण कम्पनीका व्यवस्थापक श्रवणकुमार कुशवाहले सबै काम लगभग अन्तिम चरणमा रहेको र बाँकी 'स्ट्रक्चर'अनुसार काम भइरहेको जानकारी दिए। 'वेस्टमेन्ट' र 'फाउण्डेसन'का कारण छ-सात महिनासम्म पनि काममा गति दिन नसक्दा निर्माणमा ढिलाइ भएको उनको भनाइ छ।

भक्तपुर नगरपालिका-९ तत्कालस्थित भिमसेन मन्दिरको पाटीमा कालभैरवको भित्तिचित्र कोर्ने ८२ वर्षीय रामकृष्ण चित्रकार। पुस्तुदेखिको यो पेसा अपनाएका चित्रकारले पेंटिङ, पौवाचित्र, भित्तिचित्र, बासुकी नाग, लक्ष्मी, दुर्गा, गणेशको स्केज गरी चित्र बनाउने कार्य गर्छन्। तस्विर: लक्ष्मी गार्ह/रासस

वृद्ध चित्रकारको जोस

भक्तपुर नगरपालिका-९ तत्कालस्थित भिमसेन मन्दिरको पाटीमा कालभैरवको भित्तिचित्र कोर्ने ८२ वर्षीय रामकृष्ण चित्रकार। पुस्तुदेखिको यो पेसा अपनाएका चित्रकारले पेंटिङ, पौवाचित्र, भित्तिचित्र, बासुकी नाग, लक्ष्मी, दुर्गा, गणेशको स्केज गरी चित्र बनाउने कार्य गर्छन्। तस्विर: लक्ष्मी गार्ह/रासस

कानून विषयमा विद्यार्थीको आकर्षण, अध्यापन गराउने शिक्षक अभाव

गणनाथ खनाल

भजनी- कैलालीको टीकापुरमा कानूनतर्फ 'बिएएलबी तह'को अध्यापन सुरु भयो। सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालयको आंगिक क्याम्पस टीकापुर बहुमुखी क्याम्पसले कानूनको अध्यापन गराउन तीन वर्षभै अध्ययनरत विद्यार्थीलाई अन्य क्याम्पसमा पठाउनुपरेको। कारण हो, जनशक्ति नपाउँदा। क्याम्पसले 'एलएलएम' तह उत्तीर्ण शिक्षकका लागि पटक-पटक सूचना जारी गर्दा पनि दर्खास्त नपरेपछि कानून विषयलाई नै रोक्नुपरेको। अध्ययनका लागि आएका विद्यार्थीलाई कैलाली बहुमुखी क्याम्पस धनगढी र सुदूरपश्चिम विश्वविद्यालय महेन्द्रनगर पठाउनुपरेको।

'एलएलएम पास गरेको व्यक्ति टीकापुर आएर बस्न चाहँदैनन्। हामीले धेरै मेहनत गर्दा पनि जनशक्ति पूरा गर्न नसकेको कारण विद्यार्थी अन्य क्याम्पसमा सार्नुपरेको थियो,' क्याम्पसका निवर्तमान क्याम्पस प्रमुख केशवहादुर कुँवरले भने, 'सकभर जनशक्ति नै नपाउने, पाइए पनि अध्यापनका लागिमात्रै टीकापुर आउन कोही नमान्ने। शिक्षक नै नपाएपछि अन्तिममा पढाइ नै बन्द गर्नुपरेको हो।' उसो त कानून विषयमा विद्यार्थीको चासो बढ्दै गएपछि केही विद्यालयले कानूनको अध्यापनलाई जोड दिएका छन्।

माध्यमिक शिक्षा परीक्षा (एसईई) परीक्षाको नतिजा सार्वजनिक भएपछि अहिले कक्षा ११ मा विद्यार्थी भर्नाका लागि निकै अस्वस्थ प्रतिस्पर्धा चलिरहेका बेला विद्यालयको दक्ष जनशक्तिमा पनि प्रश्न उठ्न थालेको छ। कक्षा ११ मा अध्यापन गराउने शिक्षकको योग्यता सम्बन्धित विषयमा स्नातकोत्तर तहसम्मको हुनुपर्छ। कानून विषयको अध्यापनका लागि एलएलएम उत्तीर्ण

जनशक्ति चाहिन्छ। टीकापुरमा त्यो जनशक्ति छैन। कक्षा ११ वाट अध्ययन अध्यापन गराउँदै आएका विद्यालयले बिएएलबी वा बिएलसम्मको अध्ययन गरेको जनशक्तिलाई व्यवस्थापन गरेको पाइन्छ। टीकापुरमा तीन कलेजमा कानून विषयको अध्यापन हुँदै आएको छ। वीरेन्द्र विद्या मन्दिर माध्यमिक विद्यालयमा बिएल गरेको शिक्षकले अध्यापन गराउँदै आएका छन्। विद्यालयका प्रधानाध्यापक फणन्द्रराज रेग्मीले ११ कक्षादेखि माथिल्लो कक्षाका अध्यापनका लागि स्नातकोत्तर तह उत्तीर्ण गरेका शिक्षक व्यवस्थापन गरिनुपर्ने बताएका छन्। उनका अनुसार विद्यालयमा कानून विषयको दक्ष जनशक्ति छैन। 'कानूनका लागि एलएलएम गरेको जनशक्ति चाहिने हो, त्यो छैन। हाम्रोमा बिएल गरेको जनशक्तिबाट अध्यापन हुँदै आएको छ,' उनी भन्छन्, 'कानूनमा बिएल पास र अन्य विषयमा स्नातकोत्तर गरेको जनशक्ति हाम्रोमा छ। आवश्यक जनशक्ति टीकापुरमा छैन। अन्य विद्यालयले पनि बिएल र एलएलबी पास गरेको जनशक्तिबाट अध्यापन गराउँदै आएका छन्।'

यसैगरी सगुन विद्या निकेतनमा पनि लामो समयदेखि कानूनको अध्ययन-अध्यापन हुँदै आएको छ। त्यहाँ पनि कानूनको दक्ष जनशक्ति छैन। अहिले त्यहाँ बिएलएलबी पास गरेका शिक्षकलाई नियुक्त गरेर कानूनको अध्यापन गराउँदै आएको छ। विद्यालयका प्राचार्य अशोक पाण्डेका अनुसार विद्यालयमा एलएलबी पास गरेका दुई शिक्षक नियुक्त भएका छन्। 'अन्य विद्यालयमा पनि तपाईंले भनेअनुसारको जनशक्ति छैन। हाम्रोमा पनि छैन,' पाण्डेले भने, 'एलएलबी पास गरेको जनशक्ति कानूनको अध्यापन गर्न सक्छ। त्यसैअनुसार हामीले पनि दुई वर्षदेखि त्यसैगरी विद्यार्थीलाई अध्यापन गराउँदै आएका छौं।'

न्युलाइट एजुकेसनमा पनि कानूनको अध्यापन हुँदै आएको छ। तर, त्यहाँ विद्यार्थी संख्या कम हुँदा कक्षा सञ्चालन भने हुनसकेको छैन। विद्यालयमा कानून विषयको अध्ययनका लागि आउने विद्यार्थीको संख्या कम भएपछि ती विद्यार्थीलाई अन्य विद्यालयमा सिफारिस गर्दै आएको

बताउँदै विषय भएर पनि सञ्चालन भने हुन नसकेको विद्यालयका प्राचार्य जयकृष्ण तिमिल्सिनाले जानकारी दिए। 'अहिलेसम्म आवश्यक विद्यार्थी कोटा नपुग्दा कानूनको पढाइ सञ्चालन गर्न सकिँएको छैन। कानून विषयको महत्त्व नबुझेर पनि विद्यार्थी कानूनतर्फ आकर्षित हुनसकेका छैनन्। अभिभावकले बुझेका छैनन्,' उनी भन्छन्, 'हामीले विद्यार्थी संख्या पुगेको स्थितिमा पढाइ सुरु गरे पनि आउने शिक्षक भनेको बिएल गरेकोलाई ल्याउने हो। अब एलएलएम गरेको जनशक्ति देशमै कम छ। त्यो जनशक्ति टीकापुरमा आउन मान्दैन र आए पनि स्रोतले धेरै नसक्ने।'

टीकापुर नगरपालिकालाई भने नगरपालिकाभित्रका कानून विद्यालयले कानून विषयको अध्यापन गराउँछ, भन्ने जानकारी छैन। सामुदायिक विद्यालयको सबै तथ्यांक राखेको नगरपालिकासँग निजी तथा संस्थागत विद्यालयको तथ्यांक छैन। 'कानून विद्यालयले कानून विषयको अध्यापन गराउँदै आएको छ, भन्ने नगरपालिकासँग कुनै तथ्यांक छैन। आवश्यक भएपछि हामी त्यो रेकर्ड विद्यालयसँग माग्छौं,' नगरपालिकाका शिक्षा अधिकृत नरेश अवस्थीले भने, 'दक्षताको कुरा गर्दा जुन विषयको विद्यालयले अध्यापन गराउँदै आएका छन्, त्यसैअनुसारको जनशक्ति चाहिन्छ।'

उनका अनुसार कक्षा ११ मा कानून विषयको अध्यापन गराउने विद्यालयले एलएलएम पास गरेको जनशक्ति अनिवार्य व्यवस्थापन गर्नुपर्ने बताए। शिक्षा अधिकृत अवस्थीले त्यसको जनशक्ति व्यवस्थापन हुन नसके सम्बन्धित विषयमा १० वर्षको अनुभव अनिवार्य चाहिने बताउँदै आगामी दिनमा विद्यालयको अनुगमन नगरपालिकाले गर्ने र शिक्षामा हुनुपर्ने कुरा नभएपछि त्यसतलाई कारवाहीको दायरामा ल्याउने बताए। रासस

फौजदारी विधेयक पारित नगर्न आग्रह

काठमाडौँ (प्रस) - मानवअधिकार तथा शान्ति समाजको प्रतिनिधिमण्डलले सभामुख देवराज घिमिरे र राष्ट्रियसभाका अध्यक्ष गणेशप्रसाद तिमिल्सिनासँग भेटगरी संसदमा प्रस्तुत मुलुकी फौजदारी कार्यविधिसंहिता, २०७४ को संशोधन विधेयकप्रति ध्यानाकर्षण

गराएको छ। सभामुख र अध्यक्षको कार्यालय सिंहदरवारमा शुक्रवार भएको छुट्टाछुट्टै भेटमा शान्ति समाजका अध्यक्ष रामकृष्ण बरालले ज्ञापनपत्र प्रस्तुत गर्दै विधेयक तर्जुमा गर्दा नै लोकतन्त्र र आधारभूत स्वतन्त्रताका मूल्यप्रति

संवेदनशील हुँदै नेपाल पक्ष भएको अन्तर्राष्ट्रिय मानवअधिकार/मानवीय कानून अनुकूल हुनुपर्ने तर्फ ध्यानाकर्षण गराएको जानकारी दिए। संशोधन विधेयक पारित भएमा हिसालाई वैधानिकता प्रदान गर्ने खतरा उनले बताए।

हेली साइट (प्रा.लि.) (लिक्विडेशन) सम्बन्धमा हकदावी गर्न आउने बारे ३५ दिने सूचना

कम्पनी ऐन २०६३ बमोजिम मिति:२०७९/०५/१९ मा दर्ता भएको प्रा.लि.१७३९६९ को हेली साइट (प्रा. लि.) लाई खारेजी (लिक्विडेशन) मा लैजाने कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १२६ बमोजिम मिति:२०८०/०३/१९ गतेको विशेष साधारण सभाले निर्णय गरेकोले यस कम्पनीले त्रिभुज ब्याङ्कबाट ऋण, धन एवं कोषी कसैको बाँकी बचतीता लेनदेन आदि भएमा स-प्रमाण सहित हकदावी गर्न यो सूचना प्रकाशित भएको मितिदेखि ३५ दिन भित्र लिक्विडेटको कार्यालय त्रिपुरेश्वरमा सम्पर्क राख्न हुन सम्बन्धित सबैको जानकारीको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ।

लिक्विडेटर श्री शेर बहादुर रोकाया इजाजत पत्र नं. २२७

साउदीमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी : ABDULAZIZ HAMAD ABDULAZIZ AL MUHALIB CONTRACTING EST
 पुर्ण स्वीकृति मिति: २०८०/०८/१२
 एल.नं.२९००६०
 पलाणी नं.६०९०१९२५

सि.नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	ओवर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हातामा काम गर्ने दिन	नौकरिया सुविधा	खाजा सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Loading And Unloading Worker	10	1000	38.६५०	क.नि.अनुसार	६ घण्टा	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	२ वर्ष

कम्पनी: ALOMAIER TRADING & CONTRACTING CO is a closed joint stock company
 पुर्ण स्वीकृति मिति: २०८०/०८/१२
 एल.नं.२९००६१
 पलाणी नं.६०९०१९३००

सि.नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	ओवर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हातामा काम गर्ने दिन	नौकरिया सुविधा	खाजा सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Heavy Truck Driver	8	1800	६२.६५०	क.नि.अनुसार	६ घण्टा	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	२ वर्ष

अन्तर्राष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Pigeon International Overseas Pvt. Ltd
 Samakhusi-26 Gongabu, Town Planning Kathmandu, Nepal
 Tel: +977-1-4358977, 4383277 E-mail: info@pigeoninternational.com.np
 Website www.pigeoninternational.co.np

कुवेतमा वैदेशिक रोजगारको अवसर

कम्पनी : AL KOUT BEACH HOTEL.
 पुर्ण स्वीकृति मिति: २०८०/०८/१२
 एल.नं.२५०१५४
 पलाणी नं.६०९०१९२६६

सि.नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	ओवर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हातामा काम गर्ने दिन	नौकरिया सुविधा	खाजा सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Bellman	3	0	120	५९.३९०	क.नि.अनुसार	६ घण्टा	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	२ वर्ष
2	Commis li	2	0	150	६८.९८०					
3	Demi Chef De Partie (Cook)	2	0	190	८९.२८०					
4	Housekeeping Room Attendant	3	2	110	८०.०३५					
5	Housekeeping Supervisor	1	1	150	६८.९८०					
6	Kitchen Stewards	5	0	120	५९.३९०					
7	Laundry Attendant	4	0	120	५९.३९०					
8	Pastry Baker	2	0	160	६८.८९५					
9	Pastry Chef De Partie	2	0	190	८९.२८०					
10	Tailor	2	0	130	५९.५८५					
11	Technician	1	0	160	६८.८९५					
12	Waiter	5	5	120	५९.३९०					

कम्पनी: AL JAHRA COPTHORNE HOTEL & RESORT
 पुर्ण स्वीकृति मिति: २०८०/०८/१२
 एल.नं.२५०१५४
 पलाणी नं.६०९०१९२६६

सि.नं.	कामदारको पद	मान संख्या	मासिक तलब	ओवर टाइम सुविधा	प्रतिदिन काम गर्ने घण्टा	हातामा काम गर्ने दिन	नौकरिया सुविधा	खाजा सुविधा	बस्ने सुविधा	करार अवधि
1	Baker	3	2	200	८५.८९५	क.नि.अनुसार	६ घण्टा	क.नि.अनुसार	क.नि.अनुसार	२ वर्ष
2	Bell Boy	3	2	110	८०.०३५					
3	Commis (Butchery)	3	2	120	५९.३९०					
4	Commis (Cold Kitchen)	3	2	120	५९.३९०					
5	Commis (Hot Kitchen)	3	2	120	५९.३९०					
6	Commis (Pastry Kitchen)	3	2	120	५९.३९०					
7	Driver Heavy	2	0	180	७६.६५५					
8	Driver Light	2	0	150	६८.९८०					
9	F&B Executive	1	1	180	७६.६५५					
10	Hk Attendant	10	10	120	५९.३९०					
11	Hvac Technician	2	0	200	८५.८९५					
12	Kitchen Equipment Technician	5	0	200	८५.८९५					
13	Laundry Attendant	2	5	100	८२.७६०					
14	Laundry Equipment Specialist	2	0	200	८५.८९५					
15	Life Guard	2	0	130	५९.५८५					
16	Pastry / Bakery	1	0	150	६८.८९०					
17	Plumber	2	0	200	८५.८९५					
18	Steward	10	0	100	८२.७६०					
19	Waiter/waitress	10	10	120	५९.३९०					

अन्तर्राष्ट्रिय हुने स्थान: संस्थाको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

कम्पनीको कार्यालय काठमाडौँमा मिति: २०८० साउन २० गते (5th Aug. 2023) मा हुनेछ।

Supreme Overseas Pvt. Ltd.
 Koteswori-35, Kathmandu, Nepal.
 Phone: +977-1-4610716, 9813327241, 9741877355, 9841359033, 9851107202
 Email: supremeovs@yahoo.com, supremeover301@gmail.com,
 Web: www.supremeoverseas.com.np

छपावाला सुन / तेजाबी सुन / चाँदी	प्रति तोला -	प्रति तोला -	प्रति तोला -
	११२६००	११२०५०	१४९०

याकको दूध दुह्नु ताप्लेजुङको भिक्वाखोला गाउँपालिका-५ लोदेन क्षेत्रमा याकको दूध दुह्नु महिला। याक गोठहरू अहिले गर्मी छल्ल उच्च हिमाली क्षेत्रमा तस्विर: विलकुमार लिम्बू, रासल

हवाई सुरक्षा रणनीति तय गर्न समिति

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- मुलुकको हवाई सुरक्षा अभिवृद्धिका लागि आवश्यक रणनीति तय गर्ने उद्देश्यले वायु सेवा सञ्चालकको छाता संगठन वायु सेवा सञ्चालक संघ नेपालले विशेष टास्क फोर्स गठन गरेको छ।

संघले पूर्वपर्यटन सचिव यज्ञप्रसाद गौतमको संयोजकत्वमा चार सदस्यीय समिति गठन गरेको हो। समितिको सदस्यमा क्याप्टेन हिराबहादुर दाहाल, रवि कंसकाकार र नारायणबहादुर डंगोल रहनुभएको

छ। समितिले एक महिनाभित्र अध्ययन प्रतिवेदन बुझाउने छ। प्रतिवेदनमा समेटिएका कमीकमजोरीलाई संघले विधि र प्रक्रियाबारे थप अध्ययन गरेर हवाई उद्योगलाई सुरक्षित बनाउनेतर्फ लाग्ने जनाएको छ।

हवाई उड्डयनको वर्तमान अवस्था, चुनौति तथा असर सम्बन्धमा आयोजित कार्यशाला गोष्ठीको अवसरमा संघले उक्त समिति घोषणा गरेको हो। हवाई दुर्घटनाको कारण पत्ता लगाई हवाई सेवालाई सुरक्षित बनाउन तथा हवाई

दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि राय सुभाष पेश गर्नेगरी समिति गठन गरिएको संघले उल्लेख गरेको छ।

संघका अध्यक्ष क्याप्टेन रामेश्वर थापाले हवाई सुरक्षा अभिवृद्धिका लागि समिति गठन गरिएको बताए। उनले हवाई दुर्घटना न्यूनीकरणका लागि संघ लागिपरिको भन्दै नियामक नेपाल नागरिक उड्डयन प्राधिकरणको सहकार्यमा यस कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने विश्वास व्यक्त गरे।

उनले प्राधिकरणले क्याप्टेनलाई मात्रै कारवाही गरेर हवाई सुरक्षा

अभिवृद्धि हुँदैन भन्दै पर्वतीय उडान र स्वीड उडान रोक्नुको कुनै अर्थ नरहेको जिकिर गरे। हेलिकोप्टरको हरेक उडानमा 'इनरुट वेदर'को विषयमा सम्बन्धित निकायबाट प्रयाप्त मौसमसम्बन्धी जानकारी नपाउने गरेका कारण पनि दुर्घटनाको जोखिम निम्तने खतरा रहेको संघको भनाइ छ।

हेलिकोप्टरले आफ्नै एजेन्ट गन्तव्यमा राख्नुपर्ने र सोही आधारमा उडान भर्नुपर्ने बाध्यता रहेको भन्दै संघले नियामकको ध्यानाकर्षण गराएको छ।

एकीकृत निर्देशन, २०७८

सेयर, घरजग्गा र सवारी कर्जाको जोखिम भार संशोधन

प्रभाव संवाददाता

काठमाडौं- नेपाल राष्ट्र बैंकले सेयर, घरजग्गा र सवारी कर्जाको जोखिम भारसम्बन्धी विद्यमान व्यवस्थामा संशोधन गरेको छ। राष्ट्र बैंकले शुक्रबार एकीकृत निर्देशन, २०७९ मा संशोधन गर्दै वाणिज्य बैंक, विकास बैंक, तथा वित्त कम्पनीहरूलाई परिपत्र गरेको हो।

चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीति जारी गर्दै नेपाल राष्ट्र बैंकले सेयर धितो कर्जा, रियल स्टेट कर्जा तथा हायर पर्चेज कर्जाका विद्यमान जोखिम भारसम्बन्धी व्यवस्था पुनरावलोकन गर्ने उल्लेख गरेको थियो। मौद्रिक नीतिको सोही व्यवस्थाअनुसार निर्देशिका संशोधन गरिएको हो।

जग्गा प्राप्तिका लागि जग्गा धितो कर्जामा १०० प्रतिशतसम्म जोखिम भार कायम हुनेछ। त्यस्तै, रु २५ लाखभन्दा माथिको व्यक्तिगत सवारी कर्जामा १०० प्रतिशतसम्म जोखिम भार गणना गरिने राष्ट्र बैंकले जनाएको छ।

संशोधनमा उल्लेख छ।

ब्याजदर करिडोरको तल्लो सीमा साढे चार प्रतिशत नेपाल राष्ट्र बैंकले वाणिज्य बैंकको ब्याजदर करिडोरको तल्लो सीमाका रूपमा रहने निक्षेप सञ्चालन दरलाई एक प्रतिशतले विन्दुले घटाएर साढे चार प्रतिशत कायम गरेको छ। एकीकृत निर्देशन, २०७९ मा संशोधन गर्दै निक्षेप सञ्चालन दर घटाएसँगै रिपो दर पनि शून्य दशमलव ५० प्रतिशत विन्दुले घटेको छ। यसअघि वाणिज्य बैंकहरूमा ब्याजदर करिडोरको माथिल्लो सीमाको रूपमा रहेको स्थायी तरलता सुविधा दर साढे सात प्रतिशत, तल्लो सीमाको रूपमा रहेको निक्षेप संकलन दर साढे पाँच प्रतिशत र नीतिगत दरको रूपमा रहेको रिपो दर सात प्रतिशत थियो।

छ। त्यस्तै, नीतिगत दरको रूपमा रहेको रिपो दरलाई साढे छ प्रतिशत कायम गरिएको छ। राष्ट्र बैंकले चालु आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को मौद्रिक नीतिमार्फत् निक्षेप सञ्चालन दर र नीतिगत दर घटाउने निर्णय गरेको थियो।

वर्षमा २ पटकमात्र डलर साटन पाइने

विदेश भ्रमणमा जाने नेपालीले अब दुई हजार पाँच सय अमेरिकी डलर बराबरको सटही सुविधा पाउने भएका छन्। नेपाल राष्ट्र बैंकको विदेशी विनिमय व्यवस्थापन विभागले जारी गरेको एकीकृत परिपत्र-२०७९ मा संशोधन गर्दै डलर सटही सुविधाका सम्बन्धमा नयाँ व्यवस्था गरेको हो।

भारत बाहेक अन्य मुलुकको भ्रमणमा जाने नेपाली नागरिकलाई राहदानी वापत प्रतिपटक अधिकतम अमेरिकी डलर दुई हजार पाँच सय बराबरको सटही सुविधा प्राप्त गर्नेछन्। त्यस्तो सटही सुविधा एक वर्षमा दुई पटकमा नवद्वेने गरी मात्र प्रदान गरिने उल्लेख छ। एकीकृत निर्देशन जारी भएको मितिभन्दा अगावै त्यस्तो सुविधा लिएकाले पनि चालु आवमा थप दुई पटक त्यस्तो सुविधा प्राप्त गर्ने व्यवस्था गरिएको छ।

श्रम स्वीकृति लिई वैदेशिक रोजगारीमा जाने नेपाली नागरिकलाई राहदानी वापत अधिकतम दुई सय अमेरिकी डलर बराबरको सटही सुविधा उपलब्ध गराउने प्रवन्ध गरिएको छ।

हिमाली हिरा यासाँ बेचेर करोडौं आम्दानी

गुणेशबहादुर मल्ल

मुगु- गरिवको हिरा भनेर चिनिने हिमाली जिल्लामा पाइने बहुमूल्य वुटी यासाँगुम्बा बेचेर यहाँका स्थानीयले जीविकोपार्जन गरिरहेका छन्। जिल्लाका सोरु, मुगुम कार्मारोंग गाउँपालिकाका साथै छायाँनाथ रारा नगरपालिकाका स्थानीयले यासाँगुम्बा बेचेर गाउँमा करोडौं रकम भित्र्याएका हुन्। देशभर आर्थिक मन्दी भइरहेदा मुगुमलहरूले भने गाउँमा करोडौं रकम भित्र्याइरहेका छन्। गत जेठ ५ गते मुगुका दुई दर्जनभन्दा बढी पाटनमा यासाँ सञ्चालनका लागि मुगुम कार्मारोंग गाउँपालिकाले प्रवेश अनुमति खुला गरेको थियो।

यस वर्ष पाटन तथा हिमालमा यासाँ टिप्न जिल्लाका स्थानीयका साथै दैलेख, जाजरकोट, जुम्ला, डोल्पा, कालीकोट, हुम्ला, मनाङ, मुस्ताङ, बाजुराबाट पनि सञ्चालकहरू आएको यासाँ सञ्चालन छोटै लामाले बताए। उनका अनुसार वर्षाको समय भएकाले पानी र हिउँका कारण यासाँ पाइएको थिएन। असार ५ गतेपछि मौसममा सुधार आएकोले पर्याप्त यासाँ पाइएको उनको भनाइ थियो।

छायाँनाथ रारा नगरपालिका-१२ लुम्सका कम्बर ऐडीले यासाँ टिप्न पाटन गएका भाइबहारीले मात्र २५ दिनमा यासाँ बेचेर रु साढे चार लाख आम्दानी गरेका बताए।

गाउँभरिका यासाँ टिप्न जाने प्रत्येकले रु दुई लाखबढी आम्दानी गरेका भन्दै यस वर्ष लुम्स गाउँमा मात्रै रु ३० देखि ५० लाखसम्म रकम भित्रिएको उनले अनुमान गरे।

बडा नं १२ शोभा गाउँका स्थानीय गणेशबहादुर सावतका अनुसार यासाँ बेचेर गाउँमा रु एक करोडभन्दा बढी आम्दानी भएको छ। उनका अनुसार मुगुमलहरू वर्षभरि खान र वार्षिक आवश्यकताका लागि खर्चको जोहो एक महिना यासाँ टिपेर बेचेको पैसाबाट गर्दै आएका छन्। व्यापार, खेतीपाती र नोकरीभन्दा महिनादिनिभित्र यासाँ टिपेर बढी आम्दानी हुने भएकाले यस मौसममा यहाँका स्थानीय अन्य काम छोडेर यासाँ टिप्न पाटनहरूमा पुग्ने गर्दछन्। यासाँ व्यापारी पाटनमै पुगेर यासाँ सञ्चालकसँग यासाँ खरिद गर्ने भएकाले यासाँ विक्री गर्न सञ्चालकलाई बजारको समस्या हुँदैन। पाटनमै टिप्ने उतै बेच्ने पैसामात्र घर ल्याउने गर्दछन्।

पाटनमा यासाँ व्यापारीले खाल्वा (ठूलो, राम्रो) यासाँलाई प्रतिवुटी रु आठ सय र मध्यमलाई प्रतिवुटी रु चार सय ५० सम्म दिएका सावतले बताए। उनका अनुसार खाल्वा यासाँ एक केजी पुन तीन हजार दुई सय वुटी र मध्यम यासाँ एक केजी पुन चार हजारदेखि ४२ सय वुटी आवश्यक पर्दछ। यासाँ बेचेर मुगुम कार्मारोंग

गाउँपालिकाका सबै वस्ती तथा छायाँनाथ रारा नगरपालिकाका केही वस्तीमा सबैभन्दा बढी रकम भित्रिएको यासाँ सञ्चालक बताउँछन्। त्यस्तै, मह गाउँमा मात्रै रु चार करोडभन्दा बढी रकम भित्रिएको स्थानीय बताउँछन्।

माथी, पाँचु, छाडल, चिमात, दाउरा, सेरोग, कार्ति, किम्री, डोल्फु, पुञ, मुगु, ताखा, खारी गाउँमा रु ५० लाखदेखि एक करोडसम्म रकम मात्रै रु तीन करोडभन्दा बढी रकम भित्रिएको छ। नगरपालिका भित्रका तल्लेख, फाकोट, बालचौर, रोवा, सोभा, लुम्स, घटलेख, जिउला, च्यांगच्याकाटी, थापे, लुम, वाम, तिर्प, लह, लापु गाउँका स्थानीय पनि यासाँ बेचेर मनग्य आम्दानी गरेका छन्।

मुगुम कार्मारोंगस्थित पुञ गाउँका छेवांग लामाका छोराबहारीसहित चार जनाले यासाँ बेचेर रु २१ लाख कमाएका छन्। यो सिजनमा रु एक करोडभन्दा बढी रकम यासाँ बेचेर गाउँमा भित्र्याएको उनले जानकारी दिए।

किम्री गाउँका कार्मा सेराप लामा भने, 'भगवानले हाम्रा लागि हिमालमा यासाँ होइन हिरा उमारी दिएका हुन्। यासाँ नभइँदिएको भए घर खर्च चलाउने, बालबच्चाको पढाइलगायत अन्य खर्चको जोहो गर्न गाह्रो हुन्थ्यो। यहाँ काम तथा

रोजगारी पाउन गाह्रो छ। खेतीपाती राम्रो उब्जनी छैन, वर्षभरि एक वाली उब्जन्छ, आफूजस्ता गरिवका लागि यासाँगुम्बा बरदान सावित भएको छ।' प्रत्येक वर्ष परिवारका चारसदस्य यासाँ टिप्न पाटन जाने र रु छ/सात लाखसम्म आम्दानी हुने गरेको उनले बताए। कोरोनाकालमा दुई वर्ष यासाँ टिप्न नपाउँदा जीविकोपार्जन गर्न निकै कष्ट भएको तीतो व्यथा उनले सुनाए।

हिमालको हिरा टिप्न सोचेजस्तो सजिलो कहाँ छ र ?' मह गाउँका राफे तामाङले भने, 'हिउँ/पानीसँग खेल्नुपर्ने, चिसोबाट बेचेर भोक, प्यासको पर्वाह नगरी अग्लाअग्ला हिमाल र पाटनहरूमा यासाँ खोज्ने चहार्नुपर्ने हुन्छ। पाटनमा विरामी भए मनुवाहेक विकल्प रहँदैन। यति सहेर यासाँ पाए पनि कहाँ सुख छ र पाटनमा यासाँ लुटेराहरू बन्दुकसहित पुगेका हुन्छन् तिनीहरूबाट बेचेर यासाँ विक्री गर्नु र पैसा बोकेर सुरक्षित साथ घर पुग्नु भनेको एउटा ठूलै युद्ध जित्ने जस्तै हो।'

मुगुका मार्जिग यान, ठूलो कोइकी, सानो कोइकी, छापाखोला, टाँके, रिमाङ, हंगदंग खोला, च्याकुलेख, छुमुरु, छुङगुङ, भावर खोला, असी पाटन, नयाँ वन, टांगवाक, भोवा लेख, वांगरी रमाना, धोवार खोला, च्यांगजी लगाएर दुई दर्जनभन्दा बढी पाटनहरूमा यासाँगुम्बा पाइन्छ। रासस

बाढीपहिरोबाट जोगिऔं

जथामावी सडक निर्माण र वन विनासले

बाढीपहिरो निम्त्याउने हुँदा:

- वृक्षरोपण गरौं, वनजंगल जोगाऔं, बाढी पहिरो नियन्त्रण गरौं।
 - पहिरोको जोखिम भएका क्षेत्र तथा नदी किनारमा रुख, बाँस, निगालोजस्ता भू-क्षय रोक्ने खालका विरुवा रोपौं र संरक्षण गरौं।
 - वस्ती तथा समुदायको रक्षा गरौं।
 - बाढी आएको सूचना तल्लो तटीय क्षेत्रमा दिऔं।
- बाढी पहिरोबाट आफू पनि बचौं अरुलाई पनि बचाऔं।

नेपाल सरकार
विज्ञापन बोर्ड

अब मात्र एक क्लिकमा...

www.prabhahabonline.com

facebook

www.facebook.com/Prabhab Online

प्रभाव दैनिक